

Politična igra Muhe

Minuli petek so celjski gledališčniki premierno uprizorili dramo *Muhe* Jeana-Paula Sartra v režiji **Janeza Pipana**. Gre za ostro politično igro, ki odpira vprašanja posameznikove svobode.

Tina Kosi, upravnice celjskega gledališča, je na novinarski konferenci *Muhe* ocenila za ostro politično igro, ki odpira vprašanja posameznikove svobode. Po njeni oceni je drama *Muhe*, ki jo je Sartre napisal med drugo svetovno vojno v času okupirane Francije, zahteven gledališki projekt, saj je angažiran skoraj ves celjski igralški ansambel. Po njenih besedah je predstava izredno ostra in dinamična, Sartre pa je besedilo zaradi takratnih vojnih razmer povezal z mitom o Orestu in Elektri. Režiser **Janez Pipan**, ki je tudi avtor priredbe in dramaturg, je na novinarski konferenci pred premiero pojasnil, da je bil Sartrov namen napisati angažirano gledališko igro, ki bi Francozom spregovorila o njihovi aktualni situaciji in jih pozvala k dejanjem. Sartrova ocena je namreč bila, da so Francozi kapitulirali ne samo v vojaškem smislu, pač pa tudi v duhovnem, da so pokleknili in zapadli v letargijo. Po Pipanovih besedah Francozi, ki so si dramo ogledali leta 1943 v Pari-

zu, niso razumeli njenih osnovnih smernic. *Muhe* so namreč doživeli kot obnovo antične zgodbe. Edino pozitivno kritiko za dramo je napisal nemški kritik v nemškem časopisu, ki je izhajal v Parizu. Ta je ocenil, da so *Muhe* dobra drama, ki je nekoliko proti Nemcem.

Zgodba *Muh* sledi dogajanju, ko se Orest vrne v rodni Argos. Mesto, ki se duši v smeteh in smradu zaradi zločinov preteklosti, nadlegujejo gnusne mesarske muhe, simbol erinij, boginj maščevanja, pa tudi razpadajoče argoške civilizacije. Orest je sin Agamemnona in Klitajmnestre. Materin ljubimec Ajgist je pred 15 leti ubil kralja Agamemnona, zmagovalca trojanske vojne, zasedel prestol, potem pa prebivalcem Argosa vsilil občutek kolektivne krivde za umor. Elektra podžge brata, da maščuje zločin nad očetom ter ubije mater in njenega ljubimca. Ko Orest ubije Ajgista in svojo mater, spozna neomejeno človekovo svobodo. Orest prevzame posledice svojega zločina in reši Argos muh. Tega ne stori samo zato, da bi rešil argoško ljudstvo preteklosti in moralnega suženjstva, temveč tudi zato, da bi s prostovoljnim dejanjem zadostil svojemu občutku za pravico. B. P.